

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalhoz átréve:
 Egész évre — 16 kor
 Negyedévre — 4
 Helyben hához hordva:
 Egész évre — 20 kor
 Negyedévre — 5
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor
 Negyedévre — 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
 évi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszavadásra
 vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyék ár 8 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 21.

Öröm — öröm.

(K. O.) Nem szállunk pörbe azokkal, akik az ország buzatermését 44 millió métermázsára becsülik, ami a tavalyi terméshez viszonyítva 11 millió métermázsát többletet jelent. Ámbár furcsának kell tartanunk, hogy a parasztgazdák csekély kivétellel nincsenek oly értelemben megelégedve a terméssel, mint azt az a 44 millió mm. feltételezné. A mi — mint azt nem egy ízben kifejtettük — a gazdasági tudósítók termésbecslésére vezetendő vissza, kik a nagy gazdaságok és uradalmak terméshozadékát veszik becsléseik alapjául, ami nagy különbséget jelent a parasztgazdaságok hátrányára.

No de meg van az öröm. Az ország termése kitűnő. Örülhet ennek gazda, kereskedő, iparos. Az országban a gazdasági tevékenység megindulhat. A börzén papirokat lehet vásárolni. A befektetési papírok vásárlásától, mely fix, de szerény kamatjövedelmet biztosítanak, át lehet menni a részvénytárhoz vásárlására. Mert ha jó a gabonatermés, akkor a szolid alapítású iparvállalatok sorsa újra jobbra fordulhat. Életkedv jelentkezhet újból a közgazdaság minden mezején.

Örvendezzünk tehát a jó termésnek.

Igen ám, ha örömünk tartós és zavartalan lehetne. Hisz akinek első sorban örülnie kellene, az a gazda, pedig a gazda csak úgy örülhet a jó termésnek, ha a nagyobb mennyiséggel együtt jár a jó ár. Csakis a jó ár képes a gazdát pótolni

azokért a veszteségeikért, melyek a gabona értékesítés terén az utolsó évtizedben érték. Így lesz ez az idén is. Közép termés és semmilyen árak! Ez a jó termés dacára a gabonatermelés válságát jelenti. Pedig a börze gondoskodik róla, hogy az árakat lemorzsolja, hogy poton áron raktározhassa be a gazda munkáját szeptember ultimójára.

A börze makinációja ellen alig lehet védekezni. A fedezetlen határidőjáték törvényes védelemben részesül. A börze tehát korlátlan mennyiségben adhatja a papirokbuzát, melylyel a buzaértékesítési viszonyok természetes alakulását kénykedve szerint módosíthatja. A nagy gazda valahogyan csak védekezik a lemorzsoltsolt árak esélyei ellen. Azonnali szállítás kötelezettsége mellett márcziusi leszámolásra adja el a buzáját. A kisgazda megfelelő mennyiséggel nem rendelkezén, kénytelen termésén túl adni azon az áron, melyet a közvetítés kínál.

Közvetítés! Hát nem tudnánk mi közvetíteni? A közvetítésnek csak addig van jogosultsága, műnyelven szólva csak addig produktív, amíg azt a fogyasztást elégti ki, melyet a termelés meg nem közelíthet. Mesterségesen távol tartani a termelést a fogyasztástól, nem produktív közvetítés. Hát a magyar gabonatermelés nem tudná megközelíteni a fogyasztást? Hogyne tudná, ha megfelelő szervezettel rendelkezne. Gabonarakta szervezettel.

A földmivelésügyi miniszter évente illeszt bele a költségvetésbe bizonyos összeget gabonarakta szövetkezetek segélyezésére. Daczára ennek, a szövetkezés-

nek ez az ága csak nem akar előre menni. Holott első rangú közszükséglet elégitene ki. A Magyar Gazdaszövetség pedig megértve az idők intő szavát, a pozsonyi mezőgazdasági kiállítással kapcsolatosan gazdasági üléseket fog tartani, melyeken kifejezésre fog jutni a gazdák azon régi panasza, hogy a gabonaértékesítési viszonyok kedvezőbbé tétessenek. Vagyis, hogy miképen lehetne jobb árakat elérni.

Mert ha Isten áldást adott, az áldásnak első sorban a gazda örüljön, aki érte fáradozott.

Szabadkőműves rémuralom Franciaországban.

— Francia tudósítások. —

Megostromolt iskolák.

Bretagne vitéz népe valósággal hadi szervezetben őrizte iskoláit az utolsó időkig. Az egyszerű breton paraszt saját testével védte a falakat, melyek közt az igaz felvilágosodást hirdetik, míg a magát „felvilágosultnak” hazudó párisi szabadkőműves kormány gyarmati csapatokkal csukatta be az iskolákat.

Katonai módra őrzőjáratok cikáltak a falvak körül, míg bent a lakosság egyházi énekek éneklése közben készült a védelemre.

Külföldön Lesneven faluban volt lelkes a hangulat, a hol Gayraud apát tartott a híveknek beszédet. Ez a beszéd inkább párbeszéd volt, mint egyházi szónoklat.

— Elhatároztátok-e magatokat, hogy küzdeni fogtok a ti nővéreitekért?

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A viszhang.

Írta: Eugène Fournier.

Nartem ur, a híres gyertyagyáros — a Fiat lux gyertyák feltalálója, — tessék az aláírásra ügyelni! — csinos vagyont harácsol össze a világosság révén. Amikor kerek összegé nőtt a vagyona, eladta a gyárát, hogy visszavonuljon a szülőföldjére, egy Aisne-megyebeli városkába, a honnan harmincz év előtt elszakadt.

Ha az ember jó módba jutott, mindig szívesen tér vissza a szülőföldjére, ahol az egykori pájtások hízog irigysége vár rá, meg tekintély és elismerés. Hja, aki gazdagon tér vissza, azt szívesen fogadják el prófétának is a pátriában!

Nartem ur a feleségével és két leányával, Gertrude és Apolline kisasszonyokkal jött; — két férjhez menő leánynyal, akik ha nem is szépek, de mindenesetre körül lesznek rajongva tallérai révén.

A gyáros hatalmas parkot vásárolt s annak közepébe olyan kastélyt építtetett, amely hivatal volt bámulatra ragadni az egész környéket. Rococo stílusban épült a kastély,

felvonó hidakkal, karsu tornyokkal, mintha az elmúlt századok feledték volna a park fái között.

Ebben a kastélyban nagyszerű élet vette kezdetét. Egyre-másra vendégség, mulatság járt ott, néha pompás vadászatokkal egybekötve.

Nartem csakhamar egyike lett a vidék legelőkelőbb urainak. Azért mondom: egyike, mert egy másik kastélyur volt éppen a térszomszédságában: báró Lustros, egy dögizdag bankár, akinek óriási birtokai voltak az egykori gyertyagyáros földi határában.

A két kastélyur közt bizonyos vetélkedés fejlődött ki.

A báró parkját a természet nagyszerű viszhanggal ajándékozta meg, amely háromszorosan ismételte a kiáltásokat.

Ez volt az egész megye legnagyobb nevezetessége.

Nartem urnak lépten nyomon erről a viszhangról kellett hallania. Nem adhatott ebédet, nem fogadhatott látogatókat, hogy ne hallja a lelkes felkiáltást:

— Hallotta már báró Lustros viszhangját?

— Az ön parkja felséges, igazán nagyszerű; milyen kár, hogy ebben nincs olyan viszhang, mint Lustros bárónál.

— Valóban vétek, hogy ennek a gyönyörű birtoknak nincsen viszhangja! Akkor semmiben sem maradna Lustros báró birtoka mögött.

Nartem bosszankodni kezdett.

A báró büszkébb volt a viszhangjára, mint a millióira; nem is mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy azzal bárki előtt eldicsekedjék.

A helyi lapokban állandóan szó esett róla; cikkek jelentek meg a nevezetes echóról s arról zengtek a megyebeli poéták is. A pompás, csengő rímeket dalba foglalta a nép s a földeken az echóról daloltak az arató munkások.

Most már dühös volt Nartem.

A becsületén vélt csorbát látni s el is határozta, szerez ő magának is viszhangot, kerüljön az bár a féi vagyonába.

Párisból híres építész hozatott a kastélyba. akit megbízott, építsen neki egy szerkezetet vagy a jó ég tudja mit, hogy az ő kertjében is beszéljen a viszhang.

Az építész megvizsgálta a kertet, aztán kijelentette, hogy egy cserjés mögött majd épít valami barlangfélélt, amely visszaadja a hangokat. Nyomban hozzá is látott; rajzolt, meg számított, hozatott kitűnő, szilárd gránit köveket és megkezdte az építést.

— Meg lesz elégedve, uram, biztosította az építész a gyárost; a barlang minden hangot

— Igen!
 — A szabadságért?
 — Igen! Igen!
 — A vallásért?
 — Igen! Éljenek az apácák! Eljen a szabadság! Eljen a vallás! Eljen a *Croix*! (Eppen jelen volt a kitűnő francia napilap tudósítója).
 — De ki kell tartanotok egész éjszaka! folytatja Gayraud apát.
 — Kitartunk.
 — A ti bátorságtoknak kell felébresztenie az egész Franciaországot!
 — Számíthatok ránk.
 S aztán kitört az elkeseredés. Az egész tömeg kiabálta:
 — Le Combes-ba! Le a minisztériummal!

De a lelkes egy intésre lecsillapodtak a kedélyek. A déli harangszó megszólalt. Elbémult az egész tömeg s áhitatos csöndben mormolták valamenynyien az Üdvözlégyet.

Mintha a zajgó tenger köszöntötte volna a tengerek csillagát, Máriát.

Csodálatos volt a nép kitartása az ostrom alatt is. Puskát, kést nem vitt magával senki, csak botot, nehogy vér folyjon. S hogy az ostrom vér nélkül folyt le, az egyedül a breton parasztok önmérsékletének köszönhető.

Hat óra hosszat védtek az iskolát. Lesneven faluban, pusztán botokkal s bottal verték vissza egy század katonaság és 80 csendőrszorongóhamát. Közben buzgón énekeltek a gyönyörű éneket: *Ave Maria Stella*.

Ilyen jelenetekkel Sienkievicz regényében találkozhatott az olvasó, a Quo vadisban.

Természetes, hogy végre sikerült a vitéz gyarmati csapatoknak szétszórni a parasztokat s a lovagias francia katonák erőszakkal vezették ki az imába merült apácákat.

El lehet mondani Franciaországra:

Quo vadis, Gallia?

Letört pecsétek.

A nemes példa hat.

Elég volt egy pecsétet letörni, elég volt a lyoni felebbviteli törvényszék ítélete, mely a szerzetesi iskola bezárását törvénytelennek mondta ki s ma már mindenfelé letörik a

francia kormány biztosai által felrakott pecsétet.

Ezek a pecsétek voltaképpen pecséttel odaerősített sárga lapok, melyeken a következő felírás olvasható:

»Tisztelet a törvénynek.

A kiküldött biztos által feltett pecsét... hó... -án.

Legujabban leszedték a pecsétet többek közt a következő helységeken: Aix, Labaume, Chevières, Saint-Marcellin stb.

A kormány ezzel szemben a legképtelenebb tilalmakhoz folyamodik. Így Ile-et-Vilaine prefektusa Boldogasszony napján megtiltotta, hogy a plébánia-templomban *prédikációt tartanak*.

Megpróbálják ellentüntetésekkal zaklatni a katolikus híveket. *Quimper* városban 15,000 katolikus tartott tüntető körmenetet az apácák mellett, élükön Chamaillard szenátorral, Mun, Villiers és Miossee képviselőkkel. A tömeget megtámadta *vörös zászló* alatt egy szociálista banda, de vesztere: a támadók rövid idő múlva kékre verve menekültek.

Hivatalos hazugságok.

Ezekkel szemben a szabadkőműves kormány nap-nap után bocsát szélnek büszke híreket arról, hány megyetanács és város küldött Combesnek a védtelen apácák és szerzetesek kegyetlen üldözése közben kifejtett erélyéért üdvözlő táviratot. A külföld könnyen felülhet e híreknek, hiszen azt sem tudja, hogy a felsorolt megye- és városnevek léteznek-e?

Hogy mily hitelesek a dicsekvések, mutatja az alábbi eset.

A vasárnapi lapokban mint a *Havas*-ügynökség hiteles értesülése szerepelt, hogy *Estaires* város (Nord megye) Combesékat lelkesen üdvözlötte erélyes működésükért. Erre a hírre aztán kedden megjelent a *Matin* című napilapban a — czáfolat.

Maga *Dupont*, *Estaires* város maireje jelenti ki, hogy az egész hír merő hazugság, a mennyiben *Estaires* város Combesékat soha üdvözlölni nem akarta és nem fogja, sőt ellenkezőleg egyhangú határozattal felirt a szerzetesek visszahívása mellett.

Ilyen alapon áll a szabadkőműves kormány igazmondása.

500% uzsora.

— A leleplezett piócza. —

A piócza nem csak undorító, de veszedelmes féreg is, mert kiszípolozza az ember vérért. A társadalomban is vannak piócák, akik lelketlen kapzsiságból szípolozzák ki a megszorult embereket s nem egyszer egész családok jólétét, egzisztenciáját teszik tönkre.

Ezek a pénzéhes hyénák nem tekintenek semmit; jogot, törvényt semmibe sem vesznek, mert a legtöbbször teljes biztonsággal vannak. Akit kiszípoloznak, csak a legritkább esetben nagy panaszra s a féreg szövi tovább hálóját a szegény áldozatok körül.

A nagyvárad rendőrségénél most jelentést tettek egy ilyen uzsorásról, aki dolgozott mindenben: készpénzzel, váltóval, arany és ezüst nemével, sőt még a megszorult emberek utolsó nélkülözhető ruhadarabját sem vetette meg, hanem csekély összeget adott rájuk 300—500% kamat mellett.

Fülöp Izsáknak hívják ezt a nagyvárad Berele Háj-t; Kis Péczezes utcán, az óvodával szemben szatócs üzlete van; de emellett uzsorás és zálogházat tart.

Evek óta nyugodtan folytatta bűnös üzleit ez a jámbor »kereskedő«, s a míg a szegény nép ruhadarabjait befogadta, hogy pénzért óriási kamatot harcolhasson, — előkelő uri család fiatal tagjait pedig váltókkal csapta be.

A rendőrség tegnap már egész rakás bűnjelt lefoglalt s folytatja a vizsgálatot.

Teljes szigorral az esetben léphetne fel ellene a rendőrség és az ügyészség, ha minél tömegesebben jelentkeznének azok, akiket kegyetlenül szípolozott ez a két lábu piócza.

A legujabb Berele Háj-ról a következőket írja a nagyvárad rendőri sajtóiroda hivatalos jelentésében:

Szokoly Tamás ügyvéd feljelentést tett *Papp* Viktória férj. *Fehér* Miklósné helyi lakos nevében a Párizs-utca sarkon lakó *Fülöp* Izsák szatócs ellen több rendbeli uzsora miatt. A feljelentés előadja, hogy *Fülöp* Izsák 300—500 százalékos kamatra adott egy a feljelentőknek, mint másoknak is kölcsönöket, akiknek neveit a feljelentés részletesen felsorolja. A leglelketlenebb módon használta ki a kölcsönre szorult szegény embereket.

A rendőrség megindította a nyomozást

kétszer-háromszor fog ismételni, ha a számításum nem eszálk.

A barlang elkészült; az egész család belekiáltott, — semmi válasz. Az építész újra számolni kezdett, aztán lerombolta megint az építményt a másfelé helyezte a barlangot.

A hangos kiáltásokra mégis néma csend volt a válasz.

Az építész bizonyos ürügy alatt ellátogatott a báró *Lustros* kertjébe, megvizsgálta az egész fekvését, a bokrok csoportosítását, amikről fényképfelvételeket is vett; és mindezek mintájára átalakította *Nartem* ur egész kertjét.

Minden olyan volt; csak épen a vízhang hiányzott.

Nartem ur dühösen visszaküldte az építész *Páris*ba, hanem a tervéről még most sem mondott le.

Immár föltétlenül szükségesnek tartotta a boldogságához, hogy echója legyen.

— Megvan! kiáltott fel egy napon. Megtaláltam!

— Az esztét vesztette, gondolta a felesége. Igen, *Nartem* urnak egy ötlete volt. Látott a faluban egy fiatal, intelligens arcú parasztot, azt felkereste s elvitte magával a parkba.

— Tudod-e, fiam, mi az a vízhang? kérdezte a gyáros a parasztfiút.

— Oh igen!

— Hallottad már?

— Hallottam a *Lustros* báró urét.

— Tudtam! kiáltott fel *Nartem* ur. — Hát aztán tudnád-e azt utánozni?

A parasztfiú nevetett; azt hitte, hogy a gyáros tréfál.

— Komolyan beszélek fiam; felelj hát: tudnád-e utánozni a vízhangot?

— Azt hiszem, igen. Nem lehet az valami nehéz?

— Vigyázz. Ismételd ezt a mondatot szép lesz?

— Már azt bizony nem tudom.

— Ne felelj; csak ismételd, amit mondtam.

— Ertem. Szép lesz?

A gyáros tanítani kezdte a fiút, amíg tökéletessé lett a művészetében.

Másnap, harmadnap is odarendelte a kertbe s a fák közt együtt gyakorolták a vízhang utánzását.

— No, fiam, — mondta a gyáros — ha jól utánozol a hangomat, adek nekem öt frankot.

— Oh uram, öt frankért megteszek, amit csak akar.

Egy hónappal később oly pompásan haladt a dolog, hogy *Nartem* már azt hitte, valószínűleg vízhang felel a parkjában. Ekkor avatta a feleségét is a titkába s az ő jelenlétében főpróbát rendezett.

Madame Nartem igen kellemesen volt meglepve, csak az aggasztotta kissé, hogy valami származhatik a dologból.

— Gondold meg, — mondotta a férjének, — hogy ha nem sikerül az egész, nevelésesegek leszünk.

— Ej no, hát próbáld meg magad; ez a fiú oly tökéletesen utánozza a hangokat, mintha én magam mondanám.

A parasztfiú, mint rendesen, egy fa telején ült.

— Felelj szépen! — kiáltotta *Nartem* ur. Es a vízhang gyönyörűen válaszolt.

— Csodálatos, mondá az urnő — ha előre fel nem világosítasz, azt hittem volna, hogy a természet hangja.

— Ugy-e csodálatos?

Nartem ur nem lelte helyét örömben s vigan kiáltozott a fák közé, azok meg szépen feleltek.

— Nagyszerű!

S az echo felelt:

— Nagyszerű, nagyszerű, nagyszerű!

— Ez *Nartem* echója, *Nartem* echója, *Nartem* echója!

Az öröm határtalan volt s a gyáros elhatározta, hogy a jövő csütörtökre nagy társaságot hív meg. Az egész környék eleganciája gyűlt össze a kastélyban. Az ebédnél *Nartem* a

és **Baranyi** Menyhért rendőrbiztos a nyomozás során megállapította, hogy Fülöp Izsák nem csak váltókkal manipulált, hanem egy zug zálogházat is fenntartott. Baranyi több száz csomó ruhamezt és mintegy 40 drb zálogjegyet talált Fülöp szatócs üzletében. Hogy kik azok a szerencsétlen nyomorult emberek, akik Fülöp Izsáknál a legutolsó ruhadarabjukat is elzálogosították és akiktől Fülöp Izsák óriási kamatot szedhetett, azt a további vizsgálat fogja kideríteni. Elkobozta Baranyi azt a főkönyvet is, amelyekben az uzsora váltókon szereplő adósok nevei vannak bejegyezve. Többnyire jó családból való kiskorú fiatalember nevéit látjuk ott, akik havonta fizetik a rengeteg magas kamatot. Ezután kérjük föl az érdekelteket, hogy lépjenek föl panasszal Fülöp Izsák ellen, mivel feljelentés nélkül ebben az irányban a vizsgálatot meg nem indíthatjuk.

Nagyvárad — állatvásárok nélkül.

— A legújabb veszedelem. —

Városszerke megütközést kellett tegnapelőtt az állatvásárok beszüntetéséről a fenti cím alatt közölt cikkünk.

Pár hét múlva itt lesz a nagyvásár s ha a Léderer és Kálmán gyárban fellépett száj- és körömlájás miatt az összes állatvásárokat betiltatják Nagyváradon, egész kereskedelmünket, iparunkat és forgalmunkat megbénítaná ezen miniszteri intézkedés.

A rendőri sajtóiroda teljesen megerősíti már közölt adatainkat.

A rendőrség távirati jelentést tett a földművelésügyi miniszternek, aki erre válaszul távirati uton mindennemű hasított körmű állatnak Nagyváradról és Biharvármegye központi járásából Ausztriába való bevitelét szigorúan megtiltotta.

A baj tisztán csak a Léderer és Kálmán szeszgyár hízoló istállójára szorítkozik, mivel azonban újabb megbetegülések fordultak elő, szükségessé vált a bizáló egész marhaállományának, 994 darab ökröknek a beoltása. Ezzel azt célozták, hogy a ragály mielőbb és egyszerre menjen keresztül az egész állatállományon.

Jelenleg száznál több beteg állat van a telepen.

Mint már írtuk, **Csányi István** törv. hat.

viszhangra terelte a beszélgetést és azonnal akadt valaki, aki dicsérni kezdte a bárót.

— En, — mondta Nartem, — az én kertemben annál pompásabb viszhangot fedeztem föl.

— Lehetetlen! — csodákoztak a vendégek.

— Báró Lustros viszhangja csak háromszor ismétli a szavakat, az enyém négyszer.

— És hol van ez a csoda?

— A parkban. Egész véletlenül jöttem rá.

— Ejnye, az érdekes lehet. Szabad nekünk is hallanunk?

— Természetesen; majd ebéd után bemutatam önöknek.

— Báró Lustros dühös lesz, — jegyezte meg valaki.

— Remélem is, — kiáltotta Nartem.

Ebéd után alig akarták a feketét elfogadni; kitódultak a terrasra.

— Majd én mutatom önöknek az utat; a park végében van.

A vendégek mind köréje csoportosultak és kíváncsian vonultak a gyárossal a bokrok közé, ahol a rejtelmes csoda lakozik.

Nartem végre megállt és elkiáltotta magát:

— Viszhang, itt vagy?

Es az echo felelt:

— Igen, uram, már két óra óta!

kir. állatorvos sürgős javaslatot terjesztett elő a városhoz, az összes állatvásárok beszüntetése iránt.

Rimler Károly polgármester ma, pénteken Budapestre utazik, hogy a földművelésügyi minisztert személyesen informálja. Előterjeszti, hogy a rendőrség a legszigorúbb óvintézkedéseket tegye s éppen nincs ok azon aggodalomra, hogy a veszélyes ragály az inficiált telepéről kihurcoltassék. Kérni fogja a minisztert, hogy közvetlen veszély a város marhaállományára nincs s ezért ne kívánja az állatvásárok beszüntetését, ami óriási veszteség volna a városra.

A hatóság reméli, hogy a miniszter nem is rendeli el Nagyváradra a zárlatot.

A rendőrség a miniszter döntéséig felfüggesztette az állatvásárok beszüntetésére vonatkozó intézkedéseket.

A polgármester táviratban fogja tudatni a rendőrséget a miniszter elhatározásáról.

UJDONSÁGOK.

Szent István ünnepe.

Nagyváradon.

Méltó fényvel és pompával ülte meg városunk közönsége első nagy királyunk, Magyarország védszentje, szent István emlékét. A középületek és néhány magánház fel voltak lobbogva.

Törvényes ünnep lévén, a munkaszünet is emelte az ünnep fényét. A templomokban ünnepélyes szent misék tartottak. A székesegyházban **Falotay** László pápai praelátus végezte nagy segédlettel a szent misét, s **Grócz** Béla prépost-kanonok pedig gyönyörű szent beszédet tartott a szent királyról, magasztalva kiváló erényeit. Az ének- és zenekar több remek darabot adott elő. A szent misén képviselve voltak a város, megye, hadsereg, az állami hivatalok, iskolák stb.

A Szent László templomban **Brém** Lőrincz predikált és dr. **Vucskics** Gyula plébános mi-ézett segédlettel. Mise alatt **H. Schnegon** Erzsik. a., a budapesti zeneakadémia kiváló képzettségű növendéke énekelt solót.

Budapesten.

Hagyományos kegyelettel tódultak a vidék ezrei a nagy nemzeti ünnep alkalmával a fővárosba, hogy részt vehessenek a dicsőséges Szent Jobb tiszteletére rendezett körmenetben s körül tekintsenek a magyar Babel csillogó palotái között.

Az idén szokatlanul fényes és látogatott volt az ünnepi körmenet, amelyet **Vaszary** Kolos bibornok hercegprímás vezetett fényes segédlettel. A menet előtt vitték a három most felszentelt lobogót, majd a katolikus legényegyletek, a különféle Mária kongregációk, Szent Vincze egyesületek, a katolikus körök a Szent István-társulat stb. következtek.

A szent misén számos előkelőség között ott voltak **Apponyi** Albert gróf, **Lukács** László pénzügyminiszter stb.

Az ünnepi szónoklatot **Fekete** Agoston tolnai plébános mondta.

A hazafias gondolatokkal telt beszéd mély hatást tett a hallgatóságon.

A körmenet visszatérte után Te Deum volt a vártemplomban, majd a Szent Jobbot közszemlére tették, melyhez egész nap zarándokolt a nép.

Bécsben.

A kapuczinusok templomában tegnap délelőtt tíz órakor ünnepelték meg Szent István napját. Az egyházi ünnepet szentbeszéd vezette be, amelyet **Kucsera** Ferenc hajdudorogi plébános mondott. Az istentiszteleten jelenvolt **Széchenyi** Gyula gróf, a király személye körüli miniszter, **Esterházy** Alajos herceg, a magyar testőrség kapitánya, **Benkeő** testőrhadnagygyal, **Balás** és **Görgey** testőrhadnagyokkal, **Jekelfalussy** altábornagy, a hadügyminiszterium osztályfőnöke és sok Bécsben időző magyar arisztokrata, továbbá a magyar testőrség tisztjei, a király személye körüli miniszterium hivatalnokai és mások. A misét **Marschall** főlshentelt püspök mondotta.

A négymilliós kölcsön.

A polgármesterhez érkezett távirat után már említettük, hogy a belügyminiszter jóváhagyta Nagyvárad város közgyűlésének azon határozatát, hogy az ezelőti két évvel felvett 2.600.000 korona kölcsönét konvertálja, s azonkívül a villamos világítás berendezésére és az új városháza bebutorozására újabb 1.500.000, tehát összesen 4.100.000 korona kölcsönt vesz fel. Most már leérkezett a belügyminiszter jóváhagyó leirata s a tanács tegnap megtette az intézkedést a kölcsön felvételére.

A belügyminiszter leirata a következő:

Nagyvárad város közönségének.

Folyó évi június hó 28-án tartott közgyűlési határozatot, mely szerint a 2.600.000 korona törlesztési és 400.000 korona folyószámla kölcsön konvertálása, továbbá a városi közvilágítás berendezése, valamint a városház bebutorozása céljaira a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesülettől intézeti kölcsönökben azoknak 93%-től árfolyamon való elszámolása és a kölcsön névértéke után 65 éven át évi 4-60 kamat és tőketörlesztési részletfizetése mellett 4.274.600 (négymilliókétszázhetvennégyezerhatyszáz) korona felvételét rendeltetett; az ezen határozat ellen Kurländer Ede és társai részéről beadott fellebbezés elutasítása mellett oly kikötéssel hagyom jóvá, hogy a kölcsön pénzeiből 970.000 korona effektív összeg kihasítandó és gyümölcsözőleg kezelendő mindaddig, míg ezen összeg a közvilágítás tényleges berendezésére engedélyeztetni fog; megjegyezvén, hogy ezen összeg után a tényleges kamat-jövedelem semminemű egyéb céljaira fel nem használható, hanem kizárólag a most engedélyezett összkölcsön után esedékes kamat és tőke törlesztési részlete részbeni fedezésére fordítandó; kikötöm továbbá, hogy az összkölcsön után esedékes kamat és tőketörlesztési részletek teljes összegükben vétesseken fel a jövő évi költségvetésirányzatba, az ez idei részlet pedig a város folyó jövedelmeiből fedezendő.

Furfangos rabló.

Beölthy Bélának nevezi magát az a körmonfont szélhámos, a ki folyó hó 18-án hét-főn virradóra, előre kiesztelt terv szerint fosztotta ki Báró **Vécsey** király-daróczi kastélyát.

Mint Daróczi írják, két hét előtt állított be a fent írt szélhámos a báróhoz, s mint szerencsétlen, kenyérnélküli gazdatiszt bármily szegényesen javadalmazott alkalmazásért esengett.

A báró megsajnálta az ügyesen színészkedő gazembert, a ki különben hitelesnek látszó bizonyítványokkal igazolta, hogy hat gimnasiumot és gazdasági szakiskolát végzett, s elismerő elbocsátó levelet mutatott a kalocsai érseki uradalomtól is, — s mégis hajlandó volt még kocsisnak is elszegődni.

A báró tehát felfogadta parádés kocsisnak, mely állásában annyira megbecsülte magát, hogy csakhamar az egész család kedvence lett, kit mindinkább házkörüli szolgálatra használtak. Az így befurakodott rabló ezután már csak alkalomra várt, hogy az előre kifürkészett értékes tárgyakat kiszállíthassa a kastélyból.

Ily kedvező alkalom kínálkozott hétfőn virradóra, mikor is a család távollétében az egész kastélyt kifosztotta.

Ékszereket, ezüst evőeszközöket, értékes ruhákat, szőnyeget halomszámba hurcoltatott el, valószínű, czinkos társaival.

Hogy merre vette útját, nem tudni, habár a csendőrség lázasan nyomoz, s kedden reggel *Majlén* határán egy papírcsomót találtak, melyben a szélhámos rabló iratai voltak.

Bizonyítványai mind hamisított másolatok, s ezeken kívül 8 lenyomatát, tinta papíron, a kalocsa érseki uradalom pecsétjének találták a csomagban.

A szélhámos 33 éves, középtermű, köpcös ember, különös ismertető jele a bal arcán egy gyögyulatlan égési seb.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Uj házfőnök.** A helybeli kapucinus atyák zárdája új házfőnököt nyert. A rend provinciálisa ugyanis a városunkban nagy népszerűségnek örvendő *P. Kledorfer* Lambertet a nagyvárad rendház főnökévé nevezte ki. Az új házfőnök, ki csaknem három évtized óta szakadatlanul a várad rendháznak tagja, volt már egy ízben quardián s akkor is elüljáró teljes megelégedésére vezette a rendház ügyeit. Örömmel üdvözljük őt újra e tisztségben s hisszük, hogy működése üdvös lesz a rendházra és a közösségre.

* **A villamos világítás és villamos vasút.** Egyszerre két nagy jelentőségű ügyét intézték el Nagyvárad városának a kereskedelemügyi miniszteriumban. A villamos világítás és a villamos vasút ügyében tudvalevőleg két miniszterium határoz; műszaki tekintetből a kereskedelemügyi miniszteriumban vizsgálják felül s azután intézkedik a belügyminiszter a határozatok jóváhagyása tekintetében. Mindkét dolognál a műszaki rész a fontosabb s a közuti villamos vasút ügye is ezen akadt fenn évek óta. Ugy a villamos világítást házi kezelésben, mint a villamos vasút ügyét már jóváhagyta a kereskedelemügyi miniszter, még pedig minden lényegesebb módosítás nélkül s mindkét fontos kérdést már átküldték a belügyminiszteriumba. Itten mihamar keresztülmegy a dolog s így kilátás van reá, hogy városunk jövő fejlődésének ezen két nagy jelentőségű kérdése már a legrövidebb idő alatt leérkezik a városhoz. Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi miniszter mihamarabb az építési engedélyt is kiadja a nagyvárad közuti vasútnak a villamos vasútra és így kilátásunk van rá, hogy évek huzavonája után még ez őszön, de mindenestre már a kora tavasszal megkezdik a villamos vasút építését.

* **Sorshuzás.** A nőpariskola igazgatósága által f. hó 20-án délután kisorsolt smyrna szőnyeget *Ullmann* Sándorné nyerte meg Lidi névvel.

* **Bozóky Margit esküvője.** Hétfőn menyasszonyi ruhában lép az oltár elé boldog vőlegénye karján Nagyvárad leányvilágának egyik lelki nemességéről és ritka műveltségéről ismert legszébb tagja: *Bozóky* Margit. A hivatalos értesítés csak annyit mond, hogy bozóki *Bozóky* Alajos kir. tanácsos, jogakadémiai igazgató és neje köröstarjáni Hoványi Mária örömmel tudatják *Margit* leányuknak *Fambri* Gábor cs. és kir. századossal, az insbrucki hadapródiskola tanárával 1902. aug. 25-én d. e. fél 11-kor a Szent László-templomban tartandó esküvőjét. A kik azonban tudják, hogy e pár sor mennyi boldog remény megvalósulását jelenti, azok örömmel osztoznak a családnak örömeiben s feledik a veszteséget, mely Nagyvárad leányvilágát *Bozóky* Margit messzétávozásával éri.

* **Tartalékos katonák jelentkezése.** A m. kir. honvédség, a cs. és kir. közös hadsereg s a haditengerészet állományába tartozó tartalékos honvédek, illetve katonák figyelmébe. A védtörvény utasítás III. hadseregi részének 7. a honvédségi részének 6. §-a értelmében a nem tényleges állománybéli katonák és honvédeknek a tényleges szolgálatból kiépésük, katonai kiképzetés, vagy fegyvergyakorlat befejezése után, a nem tényleges állományban megmaradó újonczok és póttartalékosoknak pedig az állományba vétel után rövid időre szabadságot kapnak állományából, a nem tényleges állományba átlépő katonák és honvédeknek pedig a katonai (honvéd) igazolványi könyv átvétele után az idézett utasítás értelmében 14 nap lefolyása alatt kellett tartózkodásukat, elmenetelük lakás változásait nála bejelenteni. Honvédelmi Miniszter ur folyó évi július hó 29-én 58200XI. szám alatt kelt leirataival a Védtörvény Utasítás III. részének 7. és honvédségi részének 6-ik §-a ezen rendelkezéseinek hatályaon kívül helyezése mellett elrendelte, hogy a megszabott eddigi 14 nap helyett folyó évi október 1-étől kezdve legkésőbb 8 nap alatt kötelesek a tart. katonák és honvédek a tartózkodási hely közigazgatási előjáróságánál (katonaugyosztály) jelentkezni. Ezen rendeletről azzal értesitem Nagyváradon tartózkodó tartalékos katonákat és honvédeket, hogy mindazok, kik a folyó évi október hó 1-étől kezdődőleg legkésőbb 8 nap alatt a katonai ügyosztály nyilvántartásánál tartózkodásukat, elmenetelüket, lakásváltozásukat, fegyvergyakorlatra való bevonulásukat és újból tartalékállományba való bejegyzésüket be nem jelentik, a védtörvény utasítás III. részének 7. §. 11. pontja értelmében 4 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesznek megbüntetve. Nagyvárad, 1902. évi augusztus hó 15-én. *Darvassy* Lajos t. főjegyző.

* **Lovasrendőrök Nagyváradon.** A nagyvárad rendőrség létszáma nem valami nagy s még ezek közül is egy csapat legénységet kézbesítési s más nem rendőri teendőkre használnak. *Gerő* Armin főkapitány a szükséghez képest előterjesztést tett tíz lovasrendőri állás rendszeresítése iránt. Ezekre különösen mozgalmassabb időkben volna szükség. Mielőtt a tanács az előterjesztés felett határozna, meghallgatja arra nézve a gazdasági tanácsnokot.

* **Tolvajlás a Gilányi-soron.** Ismeretlen tettesek désmálták meg hétfőn virradóra *Rosinger* Amália női divatáru raktárát, honnan mintegy 200 korona értékű portékát hurcoltak el. A gyanu *Szölösi* József hordárra irányul, a ki a magazin őrizetével volt megbízva. A rendőrség megindította a nyomozást, *Szölösi* pedig letartóztatta.

* **Hol legyen a villamos központi telep?** Lövy J. József, mint irtuk, — kérvényt adott be Nagyvárad városához, amelyben felajánlja a létesítendő villamos központi telep helyét a volt Dunkel-féle malmot, a vársáncz mellett. A kérelmet a városi tanács tanulmányozás végett kiadta a világítási bizottságnak.

* **Búcsu Asszonyvásáron.** Nagyboldogasszony napján tartatott meg Asszonyvásáron a premontreiek diszes templomának búcsuja, lévén e templom Nagyasszonyunk menybemene-telének emlékére emelve. A környék minden községéből sereglettek össze hívek plebánosaik vezetése mellett zászlóval. Tíz órakor *Sebesztha* Hugó premontrei kanonok nagy segédlettel ünnepélyes szent misét tartott s ugyancsak ő vezette a körmenetet is, *Szöke* János érkeserűi plebános pedig predikált a Szűz Mária iránti szeretetről. Délben a lelkészek s a környék intelligenciája a plebániára vonultak, hol a köztisztelőben álló plebános *Velkey* Imre látta őket vendégeül ebédre, melyen több szellemes pohárköszöntő hangzott el.

* **Az ünnep és a közuti.** Már régi idő óta sok panasz merült fel a fürdői közlekedés ellen s bizony a közuti nagyon is rászolgál e panaszokra. Most innét van szavunk a közuti vasút vezetőségéhez. Tudvalevőleg vasár- és ünnepnapon, ha szép idő van, rendkívül sokan igyekeznek ki a fürdőkhöz. Így volt most is, Szent István napján. A közuti — nem tudni mi okból — kevés kocsi indított a fürdőbe, dacára az utasok nagy számának. Egy-más hátán voltak a kupékban. Várad-Velen-czén is sürű tömegben várakoztak a vonatra, és mikor beérkezett, nem volt hova beszállani. Majd egy másik mozdony hozott három kocsi, de nem kell gondolni, hogy üresen, hanem azt is tele utassal. Végre az utasok, csak hogy le ne maradjanak, felszálltak a kocsi lépcsőire s más tiltott helyekre. Na hát ez nem járja. Azt hisszük, hogy a közönség jogosan megkövetelheti, hogy oly drága vitelbér mellett ne legyen kénytelen a kupé lépcsőjén utazni. Ajánljuk e néhány sort a vezetőség figyelmébe, hogy máskor ily abszurd eljárásoktól tartózkodjék. Legyen tekintettel a vezetőség arra, hogy nem állatok, hanem emberekkel szállít, a kik pénzükért a kényelmet megkövetelik.

* **Tiszavirág a Körözsben.** Tegnap este a korzózó közönség a Körözsben látható, a holdvilág fényénél pompázó, rendkívül szép Tiszavirágban gyönyörködött a Kishidről, a mint a sebes hullámok tova röpitették a csodaszámba menő ritkaságot. Gyorsan siklott tova a hold ezüstös fényénél, s rövid idő múlva eltűnt a szemlélők szemei elől a távolban. A hold is a fellegek mögé bujt s mintegy segítő megfosztani a kíváncsiakat a pompás látványtól.

* **Tolvaj cseléd leány.** Keserves tünetei az erkölcsök elfajulásának az, hogy egy, aránylag jómódban élő 14 éves cseléd leány csupán azért, hogy pár órára csillogó ékszereket és suhogó ruhát láthasson magán, betörésre, rablásra vetemedik. Korunk ilyen jellemző alakja *Telegdi* Mari 14 éves cseléd leány, ki *Mester* Mihályné szolgálatában állott s kinek zöldre-utcai lakásán egy szekrény betörése után 66 frt lopott. S az idegen pénzen drága ékszereket és ruha neműeket vásárolt. Feljelentés nyomán vásárlás közben tartóztatta le a rendőrség, mikor már csak 26 kr. maradt 66 forintból.

* **Megtért bűnös.** Erdekes elcsajátítás: eset történt Szent István napján Irázon. Nagyobb falusi társaságban egyszerre csak eltűnt egyiknek az órája s a legszorgosabb kutatás dacára sem tudott nyomára jutni. Már azt hitte, keresztet vehet rá s ebben megnyugodva, vigan dalolva ment át a társasággal a szomszéd Komádiba, hol csupa véletlenségből szemközt találkoztak a csendőrájörrel. Ennek láttára egyik éneklőnek torkára forrt a dal, sápadni, reszketni kezdett s bűnbánóan visszavetette az elzsebelt órát. A károsult e nem várt fordulatra olyan vigadozást csapott, hogy kicsi híján, csaknem őt kísérték be a csendőrhöz. Mivel azonban baj nem történt, a nevek maradjanak a szerkesztőség fiókjában.

* **Kölln Gyula temetése.** A városunkban elhunyt Kölln Gyula, minorita r. áldozópapnak temetése szerdán délután öt órakor ment végbe az irgalmasok [rendházából]. A temetési szertartást Grócz Béla prépost-kanonok vezette teljes főpapi díszben. Körülötte segédkeztek Makucz Ernő zárdalelkész, dr. Lindenberger János, Peszeky Ferencz, theol. tanárok, Beszer Hugó, Makay József székesegyházi káplánok, Horváth István és Grósz Antal papnövédek. A temetésen a minorita rendet Supka Béla aradi házfőnök képviselte. A temetési menetben résztvettek Vinkler József vál. püspök, káptalani helynök, Bunyitay Vince, Fetsner Antal apátkanonokok, Dancs János tb. kanonok, Lopusny Gyula szentszéki ülnök, szent József intézeti alkormányzó, Csicsay Alajos papneveldei aligazgató és Halász Gyula lelkiigazgató, Szabó Ferencz tanulm. felügyelő, Brém Lőrincz egyhm. acturius, az irgalmas rend társházának tagjai, és Kovács Aladár főorvos, kik a gondos ápolásban is szeretettel környezték az elhunytat. A Szent István napot ünneplő közönség részvétellel csatlakozott a menethez, mely az egyházi rendnek ez elhunyt tagját kísérte utolsó útjára. A temetést a Kegyelet temetkezési intézet rendezte a szerzetesi szegénységet megillető egyszerűséggel.

* **Törvényes következmény.** A büntető járásbíró előtt történt. Valami ügyes dologban egy pomázi atyafit idézett be tanuképpen az egyik járásbíró. Az atyafi meg is jelent pontosan a kiűzött napra, de nem egyedül. Egy göndörfüti hároméves kis lurkót is hozott magával, akit úgy vitt be a karján a bíró elé. A kis gyerek alig nézett szét az idegen helyen, irtózatosságot kezdett.

— Azt a gyereket bizony odahaza hagyhatta volna — fakadt ki a bíró a nagy sírás hallatára.

— Nem lehetett kérem — magyarázta az atyafi.

— Miért, hát senkije sincs otthon?

— De, ott a feleségem.

— Annál bizony ott hagyhatta volna.

— Az ám, ha őt is be nem cizálták volna.

— A feleségét? Hisz azt mondta otthon van.

— Nem őt, a gyereket tetszett becsitálni a bíró urnak.

— Nekem? Meg van maga bolondulva.

— Nem én, itt áll az írásban.

— Mutassa!

A bíró átolvasta az idézést, de biz abban nem volt semmi.

— No, ugyan itt szó sincs a gyerekről.

— Mán pedig ott van, még pedig alá is tetszett huzni, hogy a **törvényes következmények** terhe alatt jöjjenek. Hát nekem az az egy fiam eddig a törvényes következmény.

* **Búcsujárás Mária-Pócsra.** Szeptember 14-én lesz az Üdvözlő édes anyjának a boldogságos Szűz Máriának névnapja. Ez alkalomból a debreczeni róm. kath. plebániái hivatal mint minden esztendőben, úgy az idén is búcsujárást rendez Mária-Pócsra. A plebániái hivatal már kibocsátotta az erre vonatkozó értesítést, mely a következő: **Elindulás** pénteken, szeptember 12-én a debreczeni templomban reggel 5 órakor tartandó szentmise után. **Megérkezés** Mária-Pócsra szombaton a déli órákban. **Visszaérkezés** Debreczenbe hétfőn az esteli órákban. A búcsujárás Debreczenből M.-Pócsig és vissza gyalog történik, azonban a podgyász elszállítására szekerek állanak rendelkezésre, melyeken mérsékelt díj mellett felveszik az uti podgyászt. A rend fenntartása céljából mindenki teljes engedelmesség kívántatik. Ajánljuk a búcsujárást a hívek figyelmébe.

* **Feltámadt szaklap.** Stern Soma szerkesztésében most jelent meg a Kiskereskedők Lapja. Ez az új újság Nagyváradon a kiskereskedők érdekeit van hivatva védelmezni.

* **Köszönet nyilvánítás.** A magyarországi minorita rend nevében a nagyváradai főszékeskáptalan és központi papszágnak, Kölln Gyula rendtársunk temetésén kifejezett meghatódottságukért hálás szívvel mondunk köszönetet Nagyvárad 1902. aug. 21. Supka Béla aradi minor. r. házfőnök.

* **Az utcasseprők gorombasága.** A nagyváradai utcasseprőkre kevés gond van. A kora délelőtti órákban verik fel legjobban az utcák porát, amely be száll az ablakokon, boltajtókra. Ha valaki felkéri, hogy ne porozzon olyan éktelenül, durva, goromba. E tekintetben különösen kiválik egy Társi József nevű utcasseprő, akit több tisztességre taníthatna a rendőrség.

* **Egy búr hősnő.** A búr vezérekkel együtt érkezett Angliába Delarey tábornok felesége is, a ki a háború alatt igazán férjéhez méltóan viselkedett. Methuen tábornok csak úgy akarta meghagyni házában Delarey asszonyt, ha kötelezi magát, hogy férjének nem fog menedékhelyet nyújtani. Delarey megtagadta ezt és így válaszolt az angol tábornoknak: »A mig élek, mindig szállást fogok adni férjemnek, ha hazajön.« »Jól van, — mondta erre Methuen, de akkor a koncentrációs táborba kell mennie.« Delarey asszony azonban irtóztott ettől és csak arra kérte Methuent, hogy adjon neki egy kocsit, melyen családjával együtt elmenne férje után. Methuen teljesítette ezt a kívánságát és Delarey gyermekeivel együtt 18 hónapot töltött a kocsiban, bebarangolva egész Oránzt és Transzvált. Férje gyakran felkereste őt és egyszer, midőn Delarey beteg volt, hosszabb ideig ápolta. Ha az angol csapatok közeledtek, tovább vonult embereivel. Midőn Delarey Methuent elfogta Delarey odaadásával ápolta az angol tábornokot, dacára annak, hogy ez őt annak idején kiűzte házából. A búrok mindenképpen fogva akarták Methuent tartani, de Delarey asszony mindent elkövetett, hogy szabadon bocsássa, a mi meg is történt. »Mit csináljunk vele — mondá Delarey — súlyosan meg van sebesítve és ha magunkkal viszzük, valószínűleg belehal sebébe és akkor az angolok azt fogják mondani, hogy mi öltük meg őt.«

EGYESÜLETEK.

A biharmegyei nőegylet választmányi ülése.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet f. hó 21-én az Erzsébet árvaházban választmányi ülést tartott, amelyen özv. báró Gerliczy Félixné elnöklése alatt jelen voltak: Özv. Des Echeröfles-Krupsér Sándorné és özv. Grünwald Henrikné alelnökök, Andriška Károlyné, Arany Sándorné, Batig Ferenczné, Böszörményi Gézné, Dús Lászlóné, dr. Fráter Imréné, Janky Józsefné, Kiss Döméné, Kunyhósy János, Milibák Józsefné, Mezey Vilma, Nyíry Györgyné, Pál Gáborné, N. Papp Józsefné, Sábel Kálmáné, Stark Róza, Vértessy Andorné, Voszka Ferenczné és Vuicskics Julia választmányi tagok és Ficzek Lajos egyleti pénztárnok. A választmány az árvaházban megüresedett két helyre Viktor Francziska és Kaminszky Emma árvákat felvette, Polányi Rózsának gyermeke felvétele iránti kérelmét azonban teljesíthetőnek nem találta. Elhatározta továbbá, hogy az Orsolya apácákhoz az árvaházi gyermekek tanításáért köszönő levelet intéz és jóváhagyólag tudomásul vette, hogy az egylet tulajdonát képezett Wertheim-féle pópézszekekrény 60 koronáért eladott. Végül az árvaház telkén építeni szándékoló női menház felépítése tárgyában közzétett ajánlati felhívás folytán beérkezett ajánlatok közül, mint legelőnyösebbet az ifj. Rimanóczy Kálmán ajánlatát fogadta el.

TANUGY.

Elhalasztott gyűlés.

Szives tudomásul a magyar kath. tanítók országos bizottsága i. t. Tüjvinék.

Folyó hónap 27. napjára hirdetett gyűlésünket közbejött akadályok miatt folyó évi szeptember hó 15-ére, a római zarándok-utat megelőző napra, kellett teljes tárgysorozatával együtt áttennünk.

Kelt Nagyváradon, 1902. aug. 19.

Dr. Steinberger Ferencz,
egyházi elnök.

Ember Károly,
világi elnök.

Számborovszky Rezső,
elnöki titkár.

Beiratások a polgári iskolában.

A nagyváradai községi polgári fiúiskolában a beiratások szeptember 4-én, 5-én és 6-án az intézet nagypiaci helyiségében, — (II-ik emelet 23. szoba) d. e. 8—11-ig, d. u. 2—5-ig eszközöltnék.

A felvételi-, javító- és pótvizsgálatok szeptember 3-án d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig lesznek.

A magánvizsgálatok és magántanulók javítóvizsgálatai szeptember 1-én és 2-án d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig tartanak.

A beiratásnál felmutatandó: a születési-, iskolai, újraoltási és esetleg szegénységi bizonyítvány.

Az évi tandíj 16 korona, melynek fele a beiratásnál, második fele február elején fizetendő.

Könyvtáridő: 1 korona, nyugdíj-járulék 30 fillér.

A beiratáskor a felveendő tanuló születésének, vagy gyámjának a jelenléte szükséges.

A tanév megnyitása, valamint a rendszeres tanítás szeptember 9-én veszi kezdetét.

Nagyvárad, 1902. aug. 20.

Az igazgatóság.

Iskolaszéki ülés. A nagyváradai izr. hitközség iskolaszéke e hó 21-én ülést tartott. Az ülésen az iskolaszék részéről az Auspitz-féle tanintézet vizsgáira kiküldött vizsgáló biztосok, Kecskeméti Lipót dr., Kornstein Lajos dr., Schiff Ernő dr. s többen az iskolaszékhez beterjesztett jelentésükben legnagyobb elismerésüket fejezték ki a vizsga eredményéről és pedig úgy az általánosan kötelező tantárgyakat, valamint a hittant illetőleg. A vizsgáló biztосok jelentése örvendetes tudomásul vétetett azzal, hogy az iskolaszék úgy mint eddig, a nevezett tanintézet tulajdonosát minden tőle kitelhető erkölcsi támogatásban részesítendő. Elhatározta az ülés továbbá, hogy a jövő tanévre nézve is a hitközség kötelekezéséhez tartozó vagyontalan szülők részére 30 tandíjmentes helyet bocsát rendelkezésre, illetve 30 szegény sorsu gyermek tandíját a hitközség pénztárából fedezi. Az erre igényt tartó szülők felhívatnak, hogy f. hó 22-étől kezdve Schütz Albert ügyvéd és hitközségi jegyző irodájában az iroda órák alatt bármikor — **augusztus hó 26-ig** — jelentkezhetnek.

SZINHÁZ.

Hol van Székely Irén?

Sokan kérdezték ezt Nagyváradon azok közül, a kik még mindig fájó szívvel gondolnak vissza a szép időkre, mikor Székely Irén a nagyváradai színpadon ragyogtatta művészetét.

Mint értesülünk, a művész jelenleg Olaszországban van, a hol remek hangjával magára vonta Olaszország legkiválóbb ének-mesterének figyelmét. A mester ugyan most falun nyaral és nyaralás közben senkit sem tanít, Székely Irénnel azonban kivételt tett. A magyar művésztől egész nyáron át tanítja a Székely Irén valóságos elragadtatással ír a kitűnő iskoláról.

Az iskolázás fejlesztőleg hatott Székely Irén hangjának terjedelmére is; eddig a magas *dé*-ig énekelt, míg most a magas *é*t is egész könnyen énekli. Ha az iskola csakugyan így kitűnő, akkor Székely Irénre az ő tüneményes hangjával még óriási jövő vár.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy *Somogyi Károly* hír szerint állandó vendégül szerződtette *Szojyer* Ilonkát. Ezzel az igazgató a nagyváradi közönség régi óhajának tett eleget ez az állandó vendég-szerződtetés bizonyára több telt házat fog vonzani, mint vonzottak az eddigiek összeféve.

TAVIRATOK.

A király utazása.

Ischl, aug. 21. A király e hónap 26-án újra Ausseebe utazik és Redmarban két napig vadászni fog.

A T. Ház a Kossuth-ünnepen.

Budapest, aug. 21. (Saj. tud. táv.) *Apponyi* Aibert gróf, a képviselőház elnöke levélben hívja meg a képviselőket a Kossuth-ünnepre. Kijelenti, hogy meg van győződve a képviselőház őszinte kegyeletéről és semmi kétsége, hogy hasonlóan testületileg jelennek e nemzeti ünnepen, mint mikor a temetésen hivatalosan résztvettek. Reméli, hogy a képviselőház szándéka szerint cselekszik, midőn hivatalosan fog az ünnepen megjelenni. Eljárásáért a T. Ház utólagos jóváhagyását elvárja.

A császári beteg.

Pétervár, aug. 21. A császári napok óta beteg. Orvosai rendeletére szobáiban visszavonulva tartózkodik.

Közös tanácskozások.

Budapest, aug. 21. (Saját tud. táv.) *Széll* Kálmán miniszterelnök Rátótról *Láng*, *Lukács* és *Darányi* miniszterek Budapestről a szakelődökkel a ma déli gyorsvonattal Bécsbe utaztak a közös tanácskozásokra.

Elhunyt lovagrend nagymester.

Prága, augusztus 21. Horák Venczel dr. a vörös csillagos keresztlovagrend nagymestere tegnap este 58 éves korában meghalt. (M. T. I.)

Magyarellenes tüntetés.

Budapest, aug. 21. (Saj. tud. táv.) Ujból magyarellenes, horvát tüntetésről veszünk hírt K.-ból, hol tegnapelőtt virradóra a református lelkészénél kitűzött czimeres koronás magyar nemzeti trikolórt a fanatizált horvát tüntetők leszakgattak. Az utcán eldobták és bemocskolták a magyar lobogót. Meddig

fognak vajjon vissza élni türelmünkkel, s mikor fogja számon kérni tetteiket a magyar a háládatlanoknak?

Lord Roberts nyugdíjban.

London, augusztus 31. Néhány lap azt jelenti, hogy Roberts Lord, az angol hadsereg főparancsnoka, magas korára való tekintettel legközelebb nyugdíjba megy és helyébe a connaughti herceg fog kinevezetni. (M. T. I.)

Lónyai grófok utazása.

Luzern, aug. 21. Lónyai Elemér gróf és neje a jövő héten Párisba utaznak. Innen Budapestre térnek vissza. (M. T. I.)

Anglia és gyarmatai.

Fokváros, augusztus 20. A törvényhozó gyűlés egyhangúlag és vita nélkül elfogadta a királyhoz és a királynéhoz intézendő feliratot, amely azt mondja, hogy mindnyájan büszkék, hogy a nagy birodalomhoz tartozhatnak és készek annak épségéért sikra szállni. (M. T. I.)

Harcz a kongregációkért.

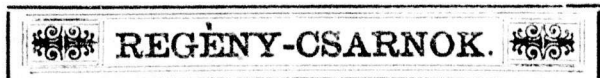
Páris, aug. 21. Jövő vasárnapra ezer katolikus iparos gyűlést hívott egybe, amelyre kéri az összes párisi iparosok megjelenését. A gyűlés a kongregációk bezárása ellen fog mozgalmat indítani és ez ügyben Loubet elnökhöz küldöttséget menesztenek.

Öngyilkosság egy kép miatt.

Abrudbánya, aug. 21. Salamon Juliska 23 éves varrónő a feletti bánatában, hogy vőlegénye elvette tőle a neki ajándékozott arczképét és nem akarta visszaadni szülei lakásán felakasztotta magát és meghalt. Holnap temetik. (M. T. I.)

A román hadsereg szaporítása.

Bukarest, aug. 21. A kormány most egy terven dolgozik, amely szerint már a közel jövőben a hadsereget 3 zászlóaljjal szaporítani fogják.

Tűzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

64.

— Csak nem akarsz pártot tenni a herceg ellen?

— A Chmielnickij példája ragadós!

— Csak aztán a bitóra ne kerülj.

— Mindegy nekem, ha meg is halok. Látod, a lelkemet is odaadtam volna ezekért a Kurcevicekért. Testvéreimtől szerettem őket, anyámnak szolgáltam az öreg asszonyt és alázatos voltam előtte, mint a kutya. Mikor a tatár foglyul ejtette Vassilit, ki ment a Krimbe, hogy kiszabadítsa? En. Szerettem őket, szolgáltam őket, mert azt hittem, hogy az a lány lesz a jutalmam. Elárultak, kidobták. Hát a gyerekek, de búcsuzni akarok előbb tőlük. Visszafejtetn a kölcsönt, amugy kozákosan! Azután nekivágok a nagyvilágnak.

— Hová menekülhetsz a herceg elől? A Chmielnickij táborába?

— Ha nekem adták volna a lányt, lenyelnék vallottam volna magamat s most összeszedném minden emberemet, mőném csődítőném az egész Ukrániát s mennék Chmielnickij és a tulajdon saporogiai testvéreim ellen. Jutalmat se kívánnék érte. Ha vége a harcnak, elbujnék azzal a lánnyal valahol csöndben.

Rácsapott a lovára és előre vágatott. Saglobának ugyancsak izzadt az üstöke. Szép csávába került. Sejtette, hogy Bohun el akarja erőszakoskodni a leányt, ami nem volt az anynyére való. A leányszöktetés ugyan napiranden volt Ukrániában, büntetés sem igen járt érte, a kozák föl pattant vergődő zsákmányával a lovára, kivágatott a pusztába, ott aztán meg nem találta a bírót. De Bohun a herceget uszította volna magára s ez már nagy bajnak ígérkezett. Sagloba ugyanbarátságot tartott Bohunnal, egyrészt mert féltette a bőrét és inkább czimboraságot kötött azokkal, akiktől félt, sem minthogy azok támadják meg őt, másrészt mert adta az urat és fizette a borát. Annára azonban még sem ment a Sagloba barátsága, hogy ennél e eszeveszett vállalkozásnál segítségére legyen a kozáknak, ha a herceg neszét veszi a vakmerőségének, halálra fogja keresni s nem lesz más menedéke, csak a Chmielnickij tábor. De oda már nem akarta követni Sagloba a barátját.

— Vitte volna az ördög valamennyi Kurcevicet és valamennyi leányt a pokol fenekére! Még majd én kaparhatom ki a gesztenyét a tűzből! De hát magam vagyok az oka. Aki a korpa közé keveredik, megesszik a disznók. Miért is barátokoztam egy olyan sehonnaival! Ha vele tartok, a herceg karóba huzat, ha elpartolok tőle: ő ver agyon. Bizony inkább lennék ez a ló itt alattam, mintsem Sagloba!

Saglobáról csurgott a verejték és mogorva lett a kedve is. A nap irtózatosan sütött s paripája már szinte leroskadt a terhes lovagjának tekintélyes súlya alatt. Mit adott volna érte, ha most ott ülhetne a korcsma hűs ivójában, a habzó sör mellett.

Bohun egyre nógatta csapatát. De hiába. A lovak majd kidőlték a rekkenő hőségben, pihegni kellett, a pihegő alatt Bohun parancsokkt osztogatott, de Sagloba füléhez csak ez az egy szó jutott:

— Megvárjátok a lövést!

— Értem, uram.

Bohun most odaszólt Saglobának:

— Te velem előre lovagolsz!

Sagloba bosszusan dörmögött.

— Szép multság lesz. De minthogy ugyis afféle lelki ikrek vagyunk, remélhetőleg együtt visz el az ördög is, akinek a poklában nincs olyan hőség, mint itt.

— Előre!

— Isten neki, előre!

A két lovag előre nyargalt s csakhamar messzire futottak a kozákoktól, akik lépésben lassan haladtak előre. A két pajtás nem igen beszélt egymással. Bohunban még egyre csatázott a düh és a fájdalom, Sagloba pedig váltig azon törte a fejét, hogy miképpenszabadulhatna meg ebből a csávából.

— Voltaképpen nem is értem, hogy miért nem szereti az a lány Bohunt? Kozák a lelkem, az igaz, de deli, derék, délczeg, szebb mint Szkretuski, aki azonban nemes ember. Talán a nemessége hódította meg a lányt! Hejh, ha a két udvarlója egyszer összeakad... majd lesz abból ne mulass! Fürge gyerek mind a kető!

Meg is kérdezte Bohunt.

— Pajtás jól ismered azt a Szkretuskit?

— Nem.

— Nehéz dolog lesz vele elbánnod. Valóságos Góliát.

Bohun nem felelt, szótlanul haladtak előre, csak Sagloba dörmögött néha, megvakarta a feje bubját.

— Ezen már nem lehet segíteni.

Multak az órák, nyugvóra hajolt már a nap, keletről hűvös szél kerekedett. Sagloba letörölte verejtékes homlokát és erősen sopánkodott.

— Mit mondasz? — mordult rá Bohun.

— Semmit. Azt hiszem, hogy ránk esteledik. Messzi van még Roslogi?

— Nem.

Besötétedett, de már keresztül lovagoltak az erdőn s világos ablakok intettek most eléjük.

— Ez Roslogi, mutatta Bohun és lezárt a lováról. — Várjunk.

Nemsokára megjöttek a kozákok is. Bohun újból parancsokat adott a vezetőjüknek s a két vitéz azután ismét nélkülük folytatta útját.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Terjed a sertésvész. Az élesdi főszolgabíró jelentése szerint Alsó-Lugos és Eled községek területén a sertésvést megállapították. Mindkét községre kimondották a zárlatot.

Készlet és Társas

Tőzsde jelentése.

A "Tiszántul" eredeti átvétel.

Borsodkányi

Budapest, aug. 21.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Almásvasúti	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Székelyvárosi	—
Magyar-keleti	—

Helyi tőzsde.

Budapest, aug. 21.

Buza októberi	8.01
Buza áprilisi	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt	6.53
Zab ápr.	6
Kaposzta, repce, szőlő	86

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde 1902. aug. 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,7%	118.60
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,7%	109.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.90
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Helyi értéktőzsde földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar névelmény-kötvény-kölcsön	208.—
Magyar névelmény-kötvény-kölcsön	102.—
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék aranyban	121.50
Osztrák korona járdék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbank részvény	730.—
Osztrák hitelintézet részvény	719.50
Párisi visita	95.17
20 frnkos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.07
Londoni visita	239.75
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Mezey féle házban
(Kossuth Lajos-utca)
egy 5 szobás
I. emeleti lakás 278
november 1-től kiadó.

Zálogházi árverés.

A »Mandl Adolf« féle zálogintézetben (Nagyvásártér) mindazon tárgyak, melyek f. é. június hó 28-ig lejárta és ki nem váltattak

1902. augusztus hó 28-án
d. e. 8 órakor

kezdődő nyilvános árverésen eladtnak.

Figyelmeztetjük a t. feleket, hogy a zálogüzlet feloszlata miatt hosszabbítást el nem fogadunk. Szíveskedjenek ezért a lejárt tárgyak rendezése iránt, legkésőbb augusztus hó 27-ig intézkedni.

Polgári takarékpénztár
részvénytársaság.

2616
1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az élesdi járásban nyugdíjazás folytán üresedésbe jött *Örvénd, Mező-Telki és Czigányfalva* községekből álló örvéni körjegyzői állásra ezzel pályázatot hirdetek és mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják felhívom, hogy az 1885. évi I. t. cz. 6. illetve 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi előéletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám *f. évi szeptember hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig* annyival inkább adják be, mivel később érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogok.

A választást f. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor fogom Örvénd község házában megtartani.

A betöltendő körjegyzői állás javadalmazása következő:

	kor.	fill.
1. Készpénzfizetés	780	00
2. Irodai és világítási átalány	340	00
3. Iratok tartási átalány	340	00
4. Kézbesítési díj	110	00

Ezen kívül Örvénd községtől 12 köböl buza, 144 korona fűtési átalány és egy kat. szántó föld haszon élvezete.

Czigányfalva községtől 12 szekér t. zifa Örvéndre beszállítva és 5 kat. hold legelő haszonélvezete.

Továbbá a kör székhelyén Örvénden egy 3 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló lakás, — az ehhez tartozó mellék épületekkel és 1400 öl területű beltelkes kerttel.

Végre anyakönyvvezetővé való kineveztetés esetén 160 korona tiszteletdíj és magán munkálatokért a szabályrendelet szerint szedhető díjak.

Kelt Élesden a járási szolgabíró hivatalnál 1902. évi augusztus hó 17-én.

Bérczy Imre,

286

főszolgabíró.

Nagyvárad város jog- és gazdaságügy tanácsnokától.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1902. évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében a következő a következő vállalati munkálatokra nyilvános árlejtést fogok tartani.

Vállalati munkálatok:

A város részére 1903. év január 1. napjától 1905. december hó 31. napjáig terjedő (3) három évi időtartamra szükséges 1. kőműves, 2. ács, 3. üveges, 4. cserepező, 5. szobafestő, 6. lakatos, 7. asztalos, 8. mázoló, 9. kovács, 10. kerékgyártó, 11. bádógos, 12. burkolati munkálatok.

Ezen vállalati munkálatokra vonatkozó általános és külön feltételek, valamint az egy-ségárjegyzékek, alulírott hivatalos helyiségében és a mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Árlejtési lehet szóval vagy zárt ajánlatok beadása által.

Árlejtők tartoznak a kőműves munkálatoknál kétezer, az ács munkálatoknál 2200, az üveges munkálatoknál 100, a cserepező munkálatoknál 200, a szobafestési munkálatoknál 100, a lakatos munkálatoknál 400, az asztalos munkálatoknál 460, a mázoló munkálatoknál 300, a kovács munkálatoknál 200, a kerékgyártó munkálatoknál 200, a bádógos munkálatoknál 200, a burkolati munkálatoknál 2000 koronát készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban *bánatpénzül* az árlejtés megkezdése előtt az árverelő küldött-ség elnökének kezéhez letenni, illetve azt beadandó s egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataihoz csatolni.

Zárt ajánlatok 1902. szeptember hó 25. napjának d. e. 10 órájáig alulírott kezéhez nyújtandók be s azokban határozottan megemlítendő, hogy árlejtő az általános és külön feltételeket s egységi árakat ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A kitűzött határidőn túl beérkezett vagy távirati ajánlatok figyelembe vételét nem fogom.

A tett ajánlatok árlejtőt a leütéskor azonnal, azonban Nagyvárad város közönségét csak a törvényhatósági bizottság jogerős jóváhagyása után kötelezik.

Nagyvárad, 1902. augusztus hó 21-én.

Komlóssy József,

jogügyi és gazdasági
tanácsos,

mint az árverelő küldöttség
elnöke.

288.

Értesítés.

A Nagyméltóságu kereskedelemügyi Minisztérium által engedélyezett Nagyvárad városi és biharmegyei nyilvános nőipariskolában (mely újabban az iparfejlesztő nőegylet felügyelete alatt áll) **a beiratások f. hó 20-án megkezdődtek.** Kik a *felső ruha varrást, szabást, fehér nemű varrást, szabást, keleti szőnyeg szövést* és az összes mühimzést és különböző faj munkákat *majolika, porcellán, fa, selyem, táj- és virágfestést* (acvarel v. olajban) gyorsan és jutányosan elsajátítani óhajtják, beiratkozhatnak *Fő-utca, Apolló-épület: a nőiparisk. irodájában.* Beiratási díj 1 évre 2 frt, tandíj egyesben 20 frt, uri osztályban 40 frt. Tandíjmentes árvák f. hó 26-ig jelentkezzenek.

Tisztelettel:

Szedlarikné mindszentapáti Dudinszky Anna,

a nagyvárad nőipariskola tulajd. igazgatónője.

VASUTIMENETREN D.

Érvényes 1902. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Koloszvár.							Koloszvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	2 —	5 45	9 15	—	Koloszvár ind.	—	5 23	7 —	12 53	6 17	11 10	P.-Ladány ind.	4 —	1 24	5 35	10 53	2 29	6 05
Rákosszentmihály	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	—	Jegenye	—	—	7 59	1 35	7 21	—	Debreczen	5 03	2 33	6 26	11 44	3 36	7 42
Ujvárad	8 28	10 59	3 36	8 40	10 54	—	B.-Hunyad	—	6 11	8 37	2 05	7 58	12 23	Ermihályfalva ér.	6 06	3 57	—	1 —	4 58	9 13
Szolnok	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	—	Csucsá	3 25	6 40	9 19	2 38	8 37	12 55	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol	9 21	11 49	4 12	9 46	11 33	—	Rév	5 26	7 09	10 08	3 20	9 32	1 37							
P.-Ladány	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd	5 54	7 59	10 25	3 32	9 49	1 50							
Báránd	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd	6 21	8 11	10 42	3 44	10 07	2 03							
Sáp	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely	6 49	—	11 01	—	10 27	—							
B.-Ujfalu	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Váradi-Velence	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 26							
M.-Peterd	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad ér.	7 11	8 38	11 17	4 09	10 44	2 32							
M.-Keresztes	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 15	11 04	2 38							
Bors	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—							
Püspöki	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors	2 47	—	11 54	—	11 22	—							
Nagyvárad ér.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-Keresztes	3 12	—	12 05	—	11 37	—							
Nagyvárad ind.	12 21	4 10	6 46	2 06	2 18	12 —	Mező-Peterd	3 29	—	12 17	—	11 50	—							
V. Velence	—	4 17	—	2 31	2 26	12 09	B.-Ujfalu	4 07	9 23	12 29	4 52	12 05	3 18							
F.-Vásárhely	—	4 28	—	2 42	—	12 38	Sáp	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—							
M.-Telegd	12 51	4 50	7 15	3 03	2 51	1 10	Báránd	5 01	—	1 01	—	12 41	—							
Élesd	1 04	5 08	7 28	3 21	3 05	1 41	P.-Ladány	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03							
Rév	1 27	5 33	7 50	3 45	3 26	2 24	Szajol	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19							
Csucsá	2 14	6 22	8 37	4 52	4 16	3 07	Szolnok	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39							
B.-Hunyad	2 46	7 53	9 08	5 32	4 52	4 04	Ujvárad	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58							
Jegenye	3 10	7 5	9 33	6 01	—	5 47	Rákosszentmihály	—	1 37	6 03	9 23	6 52	7 38							
Koloszvár ér.	3 42	8 37	10 08	6 59	5 55	7 09	Budapest ér.	—	1 50	6 20	9 35	7 10	7 50							
Nagyvárad—Szeged.							Szeged—Nagyvárad.							Nagyvárad—Arad.						
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 00	Szeged ind.	3 30	10 52	6 46	Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35					
Ósi	10 30	4 56	7 16	H.-M.-Vásárhely	4 28	11 34	7 50	Ósi	10 30	4 56	7 16	Kétegyháza	6 14	12 31	10 54					
Less	10 48	5 15	7 40	Oroszháza	5 41	12 22	9 20	Less	10 48	5 05	7 40	Csaba	6 40	12 57	11 24					
Gyapju	—	—	—	Csaba	7 00	1 38	4 50	Gyapju	—	—	—	Csaba	ind.	7 —	1 38	4 50				
Cséffa	11 03	5 34	8 05	Gyula	7 27	2 02	5 26	Cséffa	11 03	5 34	8 05	Gyula	—	27	2 05	5 26				
Szalonta	11 26	6 02	8 46	Sarkad	7 47	2 22	5 54	Szalonta	11 26	6 20	8 46	Sarkad	—	7 47	2 22	5 54				
Kötegyán	11 44	6 21	9 15	Kötegyán	7 57	2 32	6 10	Kötegyán	11 44	6 24	9 15	Kötegyán	—	7 57	2 32	6 10				
Sarkad	11 54	6 33	9 31	Szalonta	8 23	2 57	6 47	Sarkad	11 54	6 33	9 31	Szalonta	—	8 23	2 57	6 47				
Gyula	12 18	6 57	10 30	Cséffa	8 42	3 15	7 18	Gyula	12 18	6 57	10 30	Cséffa	—	8 42	3 15	7 18				
Csaba	1 44	7 41	4 44	Gyapju	—	—	—	Csaba	12 37	7 29	10 30	Gyapju	—	—	—	—				
Oroszháza	2 40	8 49	5 50	Less	9 04	3 33	7 51	Csaba	ind.	2 05	7 41	4 32	Less	9 04	3 33	7 51				
H.-M.-Vásárhely	3 27	10 12	7 00	Ósi	9 21	3 49	8 16	Kétegyháza	—	2 34	7 56	5 38	Ósi	9 21	3 49	8 16				
Szeged	4 02	11 15	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	4 —	8 31	Arad	ér.	3 32	9 —	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	4 —	8 31				
Nagyvárad—Belényes—Vaskó.							Vaskó—Belényes—Nagyvárad.							Nagyvárad—Ermihályfalva.						
	Tv. sz.	Sz. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv. sz.		Sz. v.	Tv. sz.	Sz. sz.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad — ind.	5 51	4 30		Vaskó — ind.	4 30	2 —		4 30	2 —		Nagyvárad — ind.	4 25	6 44	Ermihályfalva — ind.	6 13	5 20				
V.-Velence —	6 02	4 40		Lunka-Rézbánya —	4 41	2 13		4 41	2 13		B.-Püspöki —	4 40	7 10	Erselind —	6 41	6 —				
Félig-Füred —	6 26	5 02		Szudrics —	5 05	2 42		5 05	2 42		Bihar —	5 —	7 36	Szekelyhid —	7 10	6 48				
Kardó —	6 41	5 16		Belényes —	5 31	3 19		5 31	3 19		Paptamási —	5 24	8 05	Nagykőgyáza —	7 22	7 02				
Nyárló —	7 22	5 51		Sonkolyos —	5 50	3 42		5 50	3 42		Gyapoly —	5 37	8 21	B.-Diószeg —	7 35	7 22				
Magyar-Gyepes —	7 34	6 02		Belényes-Ujlak —	6 01	3 54		6 01	3 54		B.-Diószeg —	5 53	8 44	Gyapoly —	7 50	7 40				
Tasádfő —	7 49	6 16		Borz —	6 09	4 04		6 09	4 04		Nagykőgyáza —	6 05	8 59	Paptamási —	8 11	8 08				
Drág-Cséke —	8 04	6 30		Sólyom —	6 22	4 25		6 22	4 25		Szekelyhid —	6 28	9 32	Bihar —	8 29	8 33				
Magyar-Cséke —	8 21	6 43		Gyanta —	6 41	4 46		6 41	4 46		Erselind —	6 49	10 —	B.-Püspöki —	8 52	8 58				
Mused —	8 34	6 54		Hollód —	6 55	5 06		6 55	5 06		Ermihályfalva — ér.	7 19	10 36	Nagyvárad — ér.	9 06	9 15				
Szombatság-Rogoz —	9 05	7 22		Szombatság-Rogoz —	7 10	5 32		7 10	5 32		Szombatság—Rogoz—Dobrest.									
Hollód —	9 18	7 34		Dusesd —	7 34	5 58		7 34	5 58											
Gyanta —	9 32	7 47		Magyar-Cséke —	7 46	6 11		7 46	6 11		Dobrest—Rogoz—Szombatság.									
Sólyom —	9 55	8 09		Drág-Cséke —	8 05	6 35		8 05	6 35											
Borz —	10 10	8 22		Tasádfő —	8 19	6 49		8 19	6 49		Szombatság-Rogoz ind.	9 10	7 25	Dobrest — ind.	6 06	4 22				
Belényes-Ujlak —	10 22	8 32		Magyar-Gyepes —	8 33	7 04		8 33	7 04		Nánhegyes ind.	9 36	7 51	Nánhegyes —	6 16	4 32				
Sonkolyos —	10 35	8 44		Nyárló —	8 43	7 15		8 43	7 15		Dobrest —	9 9								